

Lovforslag nr. L 13. Fremsat den 4. oktober 2006 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven)

(Fleksible tilrettelæggelsesformer)

§ 1

I lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 14. juni 2004, som ændret ved § 2 i lov nr. 593 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 2, nr. 1, affattes således:

»1) undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer for voksne og for børn og voksne sammen, jf. kapitel 4 om folkeoplysende voksenundervisning,«

2. I § 4, stk. 2, nr. 5, § 35 a og § 37, stk. 5, ændres »§ 8, stk. 4« til: »§ 8, stk. 5«.

3. § 7, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Den folkeoplysende voksenundervisning omfatter undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, hvortil der er knyttet deltagerbetaling, jf. dog § 8, stk. 2.«

4. I § 8, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »til«: »debatskabende«.

5. I § 8, stk. 2, indsættes som 5. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at mindre uforbrugte tilskud af puljen overføres til næste års pulje.«

6. § 8, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Den enkelte forening kan af beløbsrammen fratrukket 10 pct., jf. stk. 1 og 2, afsætte op til 40 pct. til aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn. Aktiviteterne skal opfylde betingelserne i §§ 1 og 7.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om anvendelse af de puljer, der er nævnt i stk. 2 og 3. Kommunalbestyrelsen kan under hensyntagen til de af undervisningsministeren fastsatte regler fastsætte nærmere retningslinjer for anvendelse af puljerne. Er der i henhold til § 34 nedsat et folkeoplysningsudvalg, skal fastsættelsen af de nærmere retningslinjer ske efter indstilling fra udvalget.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

7. § 11, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Kommunalbestyrelsen fastsætter en tilskudsmodel ud fra lokale forhold. Grundlaget for beregningen af tilskuddet skal fremgå af modellen. Kommunalbestyrelsens samlede tilskud til folkeoplysende voksenundervisning efter dette kapitel må ved afregningen ikke overstige 1/3 af foreningernes samlede udgifter til aflønning m.v. af ledere og lærere og inden for fleksible til-

F. t. l. vedr. støtte til folkeoplysende voksenundervisning m.v.

rettelæggelsesformer udgifter til etablering af Internetadgang til undervisere på hold inden for fjernundervisning, til undervisningsmaterialer af ikke-blivende værdi, til lokaler og til annoncering, der kan henføres direkte til de hold, der gennemføres inden for fleksible tilrettelæggelsesformer. Kommunalbestyrelsens supplerende og særlige tilskud ydet efter stk. 2 og 3 samt § 8, stk. 2, og foreningernes udgifter til aflønning af ledere og lærere m.v. til undervisning efter stk. 2 og 3 samt § 8, stk. 2, er ikke omfattet af begrænsningen i 1. pkt.«

8. I § 12 indsættes efter »aflønning m.v.«: »fastsat i medfør af § 52«.

9. I § 43, stk. 2-5, ændres »undervisning og studiekredse« til: »undervisning, studiekredse og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Nedenstående henviser til forarbejderne til den gældende lov.

Lov nr. 480 af 31. maj 2000 om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), jf. Folketingstidende 1999-2000. Folketingets Forhandlinger, spalte 4532, 7652, 7981, Tillæg A, spalte 51, 45, 5192, Tillæg B, spalte 611, 1012, Tillæg C, spalte 691, lov nr. 149. af 25. marts 2002 om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) og ophævelse af lov om daghøjskoler m.v. og lov om den fri ungdomsuddannelse samt ændring af lov om refusion af udgifter til uddannelse i forbindelse med aktivering m.m. samt ændring af forskellige love, jf. Folketingstidende 2001-2002, 2. samling. Folketingets Forhandlinger, spalte 1941, 3020, 3610, Tillæg A, spalte 2334, 2279, Tillæg B, spalte 212, Tillæg C, spalte 73, lov nr. 1224 af 27. december 2003 om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) og lov om ungdomsskoler, jf. Folketingstidende 2003-2004. Folketingets Forhandlinger, spalte 1712, 3456, 3791, Tillæg A, spalte 2227, 2211, Tillæg B, spalte 394, Tillæg C, spalte 229, lov nr. 1227 af 27. december 2003 om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), jf. Folketingstidende 2003-2004. Folketingets Forhandlinger, spalte 2185, 3457, 3792, Tillæg A, spalte 2616, 2611, Tillæg B, spalte 290, Tillæg C, spalte 280, lov nr. 593 af 24. juni 2005 om ændring af lov om produktions-skoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område, jf. Folketingstidende 2004-

2005, 2. samling. Folketingets Forhandlinger, spalte 1134, 4595, 4919, Tillæg A, spalte 4217, 4189, Tillæg B, spalte 1400, Tillæg C, spalte 879.

1. Baggrunden for lovforslaget

1.1. Folkeoplysningsens udfordringer

Den folkeoplysende virksomhed er i udvikling i disse år, og det globaliserede videnssamfund har bud efter en omstillingsparat og fleksibel folkeoplysning. Aftenskolen skal fortsat være en del af de lokale fællesskaber, give deltagerne kvalitetsoplevelser og skabe sammenhæng i lokalsamfundet. Der er brug for den lokale aftenskole både i forhold til globaliseringens indvirkning på det danske samfund og i forhold til det lokale demokrati og de udfordringer, som de nye og større kommuner konkret stiller. For at kunne imødekomme de mange udfordringer er det nødvendigt at gøre folkeoplysningsloven mere fleksibel.

Folkeoplysningsloven er indrettet til en tid med efterspørgsel efter lange kurser og foredragsrækker, men virkeligheden er nu en anden. Deltagerne får nye forbrugsmønstre og efterspørger ikke længere lange, men korte kurser, oplevelser, foredrag, fordybelse og personlig udvikling. Nye kurser får kortere levetid, og skolelederne skal hele tiden produktudvikle for at fastholde deltagerne. Udviklingen i befolkningens ønsker stiller krav til andre og mere fleksible tilrettelæggelsesformer.

1.2. Oplysningsforbundenes Fællesråds forslag om fleksible tilrettelæggelsesformer

Oplysningsforbundenes Fællesråd stillede medio 2004 forslag om, hvordan folkeoplysningsloven på et udgiftsneutralt grundlag kunne gøres mere fleksibel og i højere grad give aftenskolerne mulighed for at indgå i løsningen af relevante samfundsmæssige opgaver. Aftenskolerne har efter Fællesrådets opfattelse behov for at kunne tilbyde andre aktivitetstyper end den traditionelle undervisning, hvis de skal udvikle den folkeoplysende profil og den samfundsmæssige nytteværdi.

Etableringen af puljen på 10 pct. til debatskabende aktiviteter, som den enkelte aftenskole skal afsætte, har efter Fællesrådets opfattelse været et stort skridt i den rigtige retning og har bidraget til at gøre aftenskolerne synlige som vigtige aktører i den samfundsmæssige debat på kommunalt plan. På grund af deres meget store kontaktflade til lokalbefolkningen har aftenskolerne gode muligheder for at sætte fokus på temaer, der har betydning for de lokale fællesskaber og den offentlige debat. Desuden har de debatskabende aktiviteter i højere grad end den traditionelle undervisning givet mulighed for at synliggøre aftenskolernes forskellige værdigrundlag.

Erfaringerne med puljen har imidlertid også vist, at det er forskelligt, hvad aftenskolerne har fået ud af puljen. Oplysningsforbundenes Fællesråd fandt det derfor ønskeligt, om den enkelte aftenskole i stedet for kunne få mulighed for at anvende op til 40 pct. af tilskuddet fratrukket de 10 pct., den allerede skal afsætte til debatskabende aktiviteter, til andre aktiviteter end traditionel aftenskoleundervisning.

1.3. Arbejdsgruppe om fleksible tilrettelæggelsesformer i folkeoplysningsloven

Med udgangspunkt i Oplysningsforbundenes Fællesråds forslag blev der nedsat en arbejdsgruppe, der fik til opgave at belyse mulighederne for mere fleksible tilrettelæggelsesformer i folkeoplysningslovens folkeoplysende voksenundervisning. Arbejdsgruppen blev sammensat med tidligere MF Else Theill Sørensen som formand, en repræsentant for hver af Oplysningsforbundenes Fællesråds medlemsorganisationer (AOF, DOF, FOF, LOF og NETOP), en repræsentant for Dansk Folkeoplysnings Samråd og to repræsentanter for Kommunernes Landsforening (KL). Arbejdsgruppens anbefalinger var følgende:

- Folkeoplysningsloven ændres, så aftenskolerne fra den 1. januar 2007 kan anvende op til 40 pct. af tilskuddet til aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer.
- Den enkelte aftenskole kommer til at anvende skolens egne kommunale tilskudsmidler, hvorfor forslaget er udgiftsneutralt.
- Der gennemføres efter tre år en evaluering af ordningen med henblik på eventuel justering og præcisering heraf.
- Formålet med aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer er at styrke udviklingen af et aktivt medborgerskab inden for væsentlige samfundsbetingede områder.

- Fleksible tilrettelæggelsesformer kan blandt andet være åbne studiecirklere, åbne studieværksteder, workshops, spørg specialisten og fleksibel læring (fjernundervisning).
 - Det skal være frivilligt for aftenskolen, om den vil anvende midler af tilskuddet til fleksible tilrettelæggelsesformer, og den beslutter selv, hvor stor en procentdel af tilskuddet den i givet fald vil anvende.
 - Inden for formålet med fleksible tilrettelæggelsesformer og folkeoplysningslovens regler i øvrigt skal der være et frit emnevalg.
 - Fleksible tilrettelæggelsesformer skal baseres på holddannelse, være åbne for alle, og deltagerne skal være tilmeldt og registreret.
 - Der stilles som udgangspunkt samme krav til deltagerbetaling som ved traditionel aftenskoleundervisning. Kommunens tilskud til lederhonorar, lærer-/instruktørløn, lokaleudgifter, undervisningsmaterialer af ikke-blivende værdi samt annoncering, der kan henføres direkte til det konkrete hold, kan derfor samlet ikke overstige 1/3 af udgifterne hertil. Dog ønskede brugerrepræsentanterne i arbejdsgruppen, at aftenskolerne tillægges kompetencen til at træffe beslutning om nedsættelse af deltagerbetaling for særlige grupper.
 - Har aftenskolen anvendt dele af undervisningsrammen til fleksible tilrettelæggelsesformer, skal der ved tilskudsfordelingen det følgende år tages højde herfor, så skolen ikke stilles anderledes ved ny tilskudsberegning, end hvis den havde anvendt tilskudsrammen til traditionel virksomhed.
- KL's repræsentanter kunne tiltræde forslagene i rapporten, men havde herudover følgende synspunkter:
- At de fleksible tilrettelæggelsesformer ikke må bevirke mindre virksomhed for det kommunale tilskud end i dag. Dette spørgsmål bør derfor evalueres grundigt, når de fleksible tilrettelæggelsesformer bliver afprøvet.
 - At det er et problem, at der er fri adgang til at deltage i de fleksible tilrettelæggelsesformer over kommunegrænserne, men at tilskudskommunerne efter forslaget i rapporten ikke har mulighed for at opkræve mellemkommunale betalinger.
 - At kommunalbestyrelsen, jf. folkeoplysningslovens § 11, stk. 3, også for fleksible tilrettelæggelsesformer tillægges kompetencen til at

beslutte nedsættelse af deltagerbetalingen for særlige grupper.

- At det – i hvert fald i første omgang – bliver op til den enkelte kommune at afgøre, om 40 pct. puljen til de fleksible tilrettelæggelsesformer skal indføres som en mulighed i kommunerne. Dette synspunkt forstærkes af, at en stor del af landets kommuner i 2006-07 vil have al fokus og al arbejdskraft rettet mod arbejdet med implementeringen af opgave- og strukturreformen.

Arbejdsgruppens anbefalinger har dannet udgangspunkt for lovforslaget, idet undervisningsministeren har aftalt med KL og Oplysningsforbundenes Fællesråd, at de indgår i en dialog om, hvorledes kommuner og aftenskoler på en så enkel og ubureaukratisk måde som muligt vil kunne anvende de nye fleksible tilrettelæggelsesformer fra den 1. januar 2007, at kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at træffe beslutning om nedsættelse af deltagerbetaling for særlige grupper i henhold til folkeoplysningslovens § 11, stk. 3, og at de fleksible tilrettelæggelsesformer ikke må føre til mindre aktivitet, hvorfor alle opfordres til at følge de nye tilrettelæggelsesformer tæt. Hertil kommer, at fleksible tilrettelæggelsesformer foreslås omfattet af de almindelige regler om mellemkommunale betalinger.

2. Lovforslagets indhold

2.1. *Fleksible tilrettelæggelsesformer*

Formålet med fleksible tilrettelæggelsesformer er at styrke udviklingen af et aktivt medborgerskab inden for væsentlige samfundsrelaterede områder og temaer som eksempelvis integration af etniske minoriteter, livsstilssygdomme, folkesundhed, forbrugeroplysning og borgerinddragelse.

Aktivt medborgerskab drejer sig om at styrke det enkelte menneskes muligheder for at deltage aktivt i samfundslivet. Det gøres blandt andet ved, at folkeoplysningens voksenundervisning ses i et samfundsperspektiv, der giver den enkelte bevidsthed om også at se sin tilværelse i lyset af medindflydelse på samfundet og ved at give den enkelte mod på og lyst til at give sine meninger til kende.

Integrations temaer skal skabe rammer for et møde mellem etniske grupper om emner af fælles interesse, at være med til at synliggøre etniske minoriteters kulturer, f.eks. gennem åbne studieværksteder, at formidle reel og saglig oplysning om forskellige religioner f.eks. gennem studiekredsdebater samt at give viden om dansk kultur og det danske samfunds- og foreningsliv

gennem særligt tilrettelagte aktiviteter, der giver indsigt heri. Den enkelte aftenskole kan bidrage til, at integrationsprocessen kommer til at fungere bedre med flere forskellige tilrettelæggelsesformer som redskaber.

Temaer om folkesundhed skal inddrage forebyggelse af folkesygdomme i relevante fag og emner som f.eks. i bevægelsesfagene ved at koble anatomi, fysiologi og ergonomi, i madlavningen ved at give viden om ernæring, økologi og fedtfattig kost samt viden om livsstilssygdomme og levevilkår. Den enkelte aftenskoles aktiviteter skal bidrage til, at folkesundheden forbedres gennem andre tilrettelæggelsesformer om sundhed, mad, livsstil m.m. Aftenskolen kan f.eks. tilbyde kurser som kombination af foredrag, undervisning og bevægelse tilrettelagt fleksibelt i tilknytning hertil og i samarbejde med de lokale idrætsforeninger.

Temaer om borgerinddragelse skal inddrage borgerne i den politiske proces, f.eks. nærdemokratiet. Det kunne f.eks. handle om planhøringer, byvandring, trafiksikre skoleveje og cafeseminarer om kommunens ældrepolitik, men også om at sætte fokus på demokratets værdier og inddragelsesformer og give viden om og skabe interesse for deltagelse i den demokratiske beslutningsproces for mennesker, der ikke har erfaring med demokrati, eller som oplever, at de er sat uden for indflydelse.

Aftenskolen skal have mulighed for at anvende tilrettelæggelsesformer, der modsvarer tidens behov. Derfor kan ikke alle tilrettelæggelsesformer defineres entydigt nu, men en betingelse skal være, at de alle skal baseres på holddannelse, og at der inden for formålet som udgangspunkt skal være et frit emnevalg. Flexible tilrettelæggelsesformer kan blandt andet være åbne studiecirklere, åbne studieværksteder, workshops, fjernundervisning.

2.2. *Forskellen på fleksible tilrettelæggelsesformer og gældende tilrettelæggelsesformer*

Undervisning, studiekredse og foredrag gennemføres som traditionel aftenskoleundervisning blandt andet inden for faggrupperne grundlæggende fag, sundhedsfag, manuelle fag, kulturfag, musikfag, instrumentalundervisning, personlighedsudviklende fag og kommunikationsfag. Debatskabende aktiviteter afholdes f.eks. som korte debatoplæg med efterfølgende diskussion, debatteater med inddragelse af deltagerne, paneldebatter, film med efterfølgende debat, caféseminarer m.v. Emnerne skal sættes ind i en bredere samfundsbetonet og helhedsorienteret ramme, være væsentlige, debatskabende, inddrage deltagerne aktivt og være af interesse for fællesskabet, og de spænder

vidt fra børn og unge, foreningsliv, sundhed og livsstil, sygdom, handicappede og sindslidende, krig og fred, seniorliv, miljø, kirken, lokalpolitik til andre samfundsbetonede emner.

Aftenskolen er ved den traditionelle aftenskoleundervisning bundet til at følge reglerne om løn- og andre ansættelsesvilkår i Undervisningsministeriets bekendtgørelse om løn- og andre ansættelsesvilkår for ledere og lærere ved undervisning m.v. efter folkeoplysningsloven, hvorimod den kan afregne debatskabende aktiviteter på andre udgiftstyper end løn.

Fleksible tilrettelæggelsesformer har som formål at styrke udviklingen af et aktivt medborgerskab inden for væsentlige samfundsrelaterede områder. Puljen på 40 pct. til fleksible tilrettelæggelsesformer adskiller sig fra puljen på 10 pct. til debatskabende aktiviteter på en række områder. Den enkelte aftenskole beslutter selv, om den vil anvende midler af tilskuddet og i givet fald, om den vil anvende hele rammen eller en mindre del. Den aftenskole, der fravælger muligheden, kan derfor fortsætte sin aftenskolevirksomhed som hidtil.

Der indføres en positivliste over udgiftstyper inden for puljen til fleksible tilrettelæggelsesformer.

Aftenskolens brug af det kommunale tilskud ved fleksible tilrettelæggelsesformer er ikke bundet til lønudgifter eller til faste lønsatser.

2.3. Finansiering af fleksible tilrettelæggelsesformer

Forslaget om fleksible tilrettelæggelsesformer er udgiftsneutralt og indebærer, at den enkelte aftenskole anvender skolens egne kommunale tilskudsmidler, idet aftenskolen på et frivilligt grundlag udover de 10 pct., den skal afsætte til debatskabende aktiviteter, kan afsætte op til 40 pct. af den resterende del af tilskuddet til fleksible tilrettelæggelsesformer. Den resterende del af tilskuddet skal den enkelte aftenskole anvende til skolens traditionelle aftenskoleundervisning.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen offentlige økonomiske konsekvenser, da den enkelte aftenskole anvender skolens egne kommunale tilskudsmidler til de fleksible tilret-

telæggelsesformer, hvorfor forslaget er udgiftsneutral. Det er vurderingen, at lovforslaget kun i beskedent omfang vil påvirke den kommunale administration af loven.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Amatørernes Kunst & Kultur Samråd, AOF Danmark, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Danmarks Idrætsforbund, Dansk Amatørkor Union, Dansk AmatørMusik Union, Dansk Amatør Teater Samvirke, Dansk Blinde Samfund, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Orkesterdirigenter, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Ungdoms Fællesråd, De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Invalideforeninger, Det Centrale Handicapråd, Folkeligt Oplysnings Forbund, Folkevirke, Foreningen af Heltidsledere inden for Folkeoplysningen, Fritid og Samfund, Fritidssamrådet i Danmark, KL, Kulturelle Samråd i Danmark, Liberalt Oplysnings Forbund, LVU - Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere, Manuelle Fags Samråd, Musisk Oplysningsforbund, NETOP - Netværk for Oplysning, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Socialistisk Oplysningsforbund, Ungdomsringen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Efter den gældende lovs § 2, stk. 2, nr. 1, yder kommunalbestyrelsen tilskud til tilrettelæggelsesformerne undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed og debatskabende aktiviteter. Med forslaget udvides kommunalbestyrelsens forpligtelse til inden for den samme tilskudsramme også at yde tilskud til aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer. Efter forslaget kommer den folkeoplysende voksenundervisning således til at omfatte undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer.

Aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer skal opfylde betingelserne i folkeoplysningslovens §§ 1 og 7, og de fleksible tilrettelæggelsesformer skal have til formål at styrke udviklingen af et aktivt medborgerskab inden for væsentlige samfundsrelaterede områder.

Der er ikke fastsat rammer for, hvordan fleksible tilrettelæggelsesformer gennemføres, men det kan f.eks. være som åbne studiecirkler, åbne studieværksteder, workshops, spørg specialisten og fleksibel læring (fjernundervisning). Det forudsættes, at aktiviteterne tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer klart adskiller sig fra den traditionelle aftenskoleundervisning.

Det er folkeoplysningsudvalget, der træffer afgørelse om tilskudsberettigende virksomhed i henhold til

folkeoplysningslovens kapitel 4 om folkeoplysende voksenundervisning.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 2

Forslagene er konsekvensændringer som følge af indførelsen af et nyt stykke i § 8, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 3

Bestemmelsen oplister som i den gældende lovs § 7, stk. 2, hvad der er folkeoplysende voksenundervisning, og at der bortset fra tilskud til debatskabende aktiviteter efter § 8, stk. 2, er knyttet deltagerbetaling til denne som en tilskudsbetingelse. Som noget nyt nævnes aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Forslaget indebærer en udvidelse af begrebet folkeoplysende voksenundervisning til også at omfatte aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer.

Til nr. 4

Forslaget er en præcisering af, at bestemmelsen alene vedrører puljen til debatskabende aktiviteter.

Til nr. 5

Med forslaget om, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at mindre uforbrugte tilskud af puljen til debatskabende aktiviteter overføres til næste års tilsvarende pulje, imødekommes et ønske fra især små aftenskoler, idet forslaget vil give disse skoler langt bedre muligheder for at anvende puljen efter intentionerne. Kommunalbestyrelsen vurderer og afgør, hvornår der er tale om mindre uforbrugte tilskud.

Til nr. 6

Det foreslås, at der indsættes et nyt stk. 3, hvorefter den enkelte aftenskole, der skal afsætte 10 pct. af sit kommunale tilskud til debatskabende aktiviteter, af den resterende del af tilskuddet kan afsætte op til 40 pct. til aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn. De nuværende regler giver primært tilskud til traditionel aftenskoleundervisning og opleves begrænsende i forhold til at udvikle folkeoplysningen, så den kan nå nye målgrupper.

De overordnede retningslinjer vil blive fastsat af undervisningsministeren i en bekendtgørelse, men kommunalbestyrelsen får inden for de i loven og bekendtgørelsen fastsatte rammer mulighed for at fastsætte generelle lokale retningslinjer for anvendelsen af puljen. Der må ikke diskrimineres på grund af køn, farve, religion m.v., ligesom retningslinjerne skal fastsættes ud fra objektive kriterier, jf. folkeoplysningslovens § 33, stk. 2.

Det er hensigten at fastsætte regler om, at det skal være frivilligt for den enkelte aftenskole, om den vil anvende midler af tilskuddet til fleksible tilrettelæggelsesformer, og at den selv beslutter, hvor stor en procentdel op til 40 pct. den i givet fald vil anvende. Inden for formålet med fleksible tilrettelæggelsesformer og inden for folkeoplysningslovens regler i øvrigt skal der som udgangspunkt være et frit emnevalg. Flexible tilrettelæggelsesformer skal baseres på holddannelse, være åbne for alle, og deltagerne skal være tilmeldt og registreret.

En nogenlunde parallel deltagerbetaling mellem den traditionelle aftenskoleundervisning og de fleksible tilrettelæggelsesformer vil gøre aftenskolernes incitamenter for at gå ind i de fleksible tilrettelæggelsesformer relevant. Ved traditionel aftenskoleundervisning betaler deltagerne mindst 2/3 af aftenskolens udgifter til lærerløn og lederhonorar. Herudover betaler deltagerne alle andre udgifter ved holdet som f.eks. annoncering, administration og undervisningsmaterialer.

Det vil blive fastsat, at lederhonoraret i forbindelse med de fleksible tilrettelæggelsesformer højst kan udgøre 20 pct. af udgifterne til de fleksible tilrettelæggelsesformer.

Bestemmelsen i folkeoplysningslovens § 11, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde særlige tilskud til nedsættelse af deltagerbetalingen for særlige grupper som f.eks. pensionister, kommer også til at gælde for de fleksible tilrettelæggelsesformer.

For så vidt angår fleksibel læring (fjernundervisning) er det hensigten at fastsætte regler om, at mindst 30 pct. af timerne for det enkelte hold skal gennemføres i fællesskab. Der vil endvidere blive fastsat regler om mellemkommunal refusion for fleksible tilrettelæggelsesformer, så skolekommunen kan kræve betaling for udgifter i forbindelse med fleksible tilrettelæggelsesformer fra deltagerens hjemstedskommuner.

Til nr. 7

Den gældende lovs § 11, stk. 5, omfatter alene udgifter til aflønning af ledere og lærere i den folkeoplysende voksenundervisning. Med lovforslaget foreslås den folkeoplysende voksenundervisning udvidet til inden for den samme beløbsramme også at omfatte aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer. Udgifter til aflønning af ledere og lærere i aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer vil derfor være omfattet af § 11, stk. 5.

Med den foreslåede ændring af § 11, stk. 5, udstrækkes bestemmelsen til også at omfatte andre udgiftstyper, som foreningerne vil kunne bruge op til 40 pct. af tilskuddet til inden for de fleksible tilrettelæggelsesformer.

For alle de nævnte udgiftstyper kommer til at gælde, at de falder inden for rammerne af § 11, stk. 5, hvilket indebærer, at kommunalbestyrelsens samlede tilskud hertil ved afregningen ikke må overstige 1/3 af foreningernes samlede udgifter hertil.

Med forslaget præciseres det endvidere i overensstemmelse med praksis, at de debatskabende aktiviteter, jf. folkeoplysningslovens § 8, stk. 2, er undtaget lovens § 11, stk. 5, som det allerede fremgår for supplerende og særlige tilskud ydet efter folkeoplysningslovens § 11, stk. 2 og 3.

Kommunalbestyrelsen vil i sine regler kunne bestemme, at foreningerne skal aflægge selvstændige regnskaber for den traditionelle aftenskoleundervisning, for debatskabende aktiviteter og for aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer.

Til nr. 8

Med den foreslåede tilføjelse præciseres det, at kommunernes forpligtelse til at varetage lønadministrationen for visse aftenskoler kun gælder, når aftenskolerne benytter lønsatserne i Undervisningsministeriets bekendtgørelse om løn- og andre ansættelsesvilkår for ledere og lærere ved undervisning efter folkeoplysningsloven, ligesom det i dag er tilfældet i forbindelse med udgifter til debatskabende aktiviteter, jf. folkeoplysningslovens § 8, stk. 2.

Til nr. 9

Det foreslås, at aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer bliver omfattet af de almindelige regler om mellemkommunale betalinger, hvorefter kommunalbestyrelsen kan kræve godtgørelse fra deltagerens hjemstedskommune for udgifter i forbindelse med undervisning og studiekredse efter folkeoplysningslovens kapitel 4 om den folkeoplysende voksenundervisning. Den hjemmel, som undervisningsministeren har efter folkeoplysningslovens § 43, stk. 4, til at fastsætte nærmere regler om godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning og studiekredse efter kapitel 4, herunder regler om opkrævning, og til at fastsætte nærmere regler om mellem-

kommunal udligning, foreslås udvidet til også at omfatte aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer.

Til § 2

Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. januar 2007. Undervisningsministeren har aftalt med Kommunernes Landsforening og Oplysningsforbundenes Fællesråd, at de sammen indgår i en dialog om, hvorledes kommuner og aftenskoler på en så enkel og ubureaukratisk måde som muligt vil kunne anvende de nye fleksible tilrettelæggelsesformer fra den 1. januar 2007.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 14. juni 2004, som ændret ved § 2 i lov nr. 593 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 2, nr. 1, affattes således:

»1) undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer for voksne og for børn og voksne sammen, jf. kapitel 4 om folkeoplysende voksenundervisning,«

2. I § 4, stk. 2, nr. 5, § 35 a og § 37, stk. 5, ændres »§ 8, stk. 4« til: »§ 8, stk. 5«.

3. § 7, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Den folkeoplysende voksenundervisning omfatter undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, hvortil der er knyttet deltagerbetaling, jf. dog § 8, stk. 2.«

§ 2. ...

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen yder tilskud til 1) undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed og debatskabende aktiviteter for voksne og for børn og voksne sammen, jf. kapitel 4 om folkeoplysende voksenundervisning,

§ 4. ...

Stk. 2. En folkeoplysende forening efter stk. 1, nr. 1, skal

5) have en folkeoplysende voksenundervisningsvirksomhed, der som udgangspunkt er åben for alle, jf. § 8, stk. 4,

§ 35 a. Er der ikke nedsat et folkeoplysningsudvalg i henhold til § 34, udøver kommunalbestyrelsen udvalgets kompetencer efter § 5, stk. 1, 2. pkt., og stk. 8, 1. og 2. pkt., § 8, stk. 4, § 10, stk. 1, § 18, stk. 1, § 21, § 23, stk. 1 og 2, § 25, stk. 2 og 3, § 28, § 37, stk. 3-5 og 9, og § 38, stk. 1 og 2.

§ 37. ...

Stk. 5. Folkeoplysningsudvalget træffer afgørelse om godkendelse af virksomhed for en bestemt afgrænset deltagerkreds, jf. § 8, stk. 4.

§ 7. ...

Stk. 2. Den folkeoplysende voksenundervisning omfatter undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed og debatskabende aktiviteter, hvortil der er knyttet deltagerbetaling, jf. dog § 8, stk. 2.

*Gældende formulering***§ 8. ...**

Stk. 2. Den enkelte forening afsætter 10 pct. af beløbsrammen, jf. stk. 1, til aktiviteter, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn. Aktiviteterne skal opfylde betingelserne i §§ 1 og 7. ...

§ 8. ...

Stk. 2. Den enkelte forening afsætter 10 pct. af beløbsrammen, jf. stk. 1, til aktiviteter, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn. Aktiviteterne skal opfylde betingelserne i §§ 1 og 7. Det er ikke en betingelse, at der er knyttet deltagerbetaling til aktiviteter, der får tilskud af denne pulje. Ved finansårets udgang skal der ske tilbagebetaling af ikke forbrugte tilskud af puljen.

§ 8. ...

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af den pulje, der er nævnt i stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan under hensyntagen til de af undervisningsministeren fastsatte regler fastsætte nærmere retningslinjer for anvendelse af puljen. Er der i henhold til § 34 nedsat et folkeoplysningsudvalg, skal fastsættelsen af de nærmere retningslinjer ske efter indstilling fra udvalget.

Stk. 4. Den folkeoplysende voksenundervisning skal stå åben for alle, jf. dog § 43, stk. 5. Folkeoplysningsudvalget kan, hvor særlige forhold gør sig gældende, godkende denne for en bestemt afgrænset deltagerkreds, jf. § 37, stk. 5.

Lovforslaget

4. I § 8, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »til«: »debatskabende«.

5. I § 8, stk. 2, indsættes som 5. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at mindre uforbrugte tilskud af puljen overføres til næste års pulje.«

6. § 8, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Den enkelte forening kan af beløbsrammen fratrukket 10 pct., jf. stk. 1 og 2, afsætte op til 40 pct. til aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn. Aktiviteterne skal opfylde betingelserne i §§ 1 og 7.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om anvendelse af de puljer, der er nævnt i stk. 2 og 3. Kommunalbestyrelsen kan under hensyntagen til de af undervisningsministeren fastsatte regler fastsætte nærmere retningslinjer for anvendelse af puljerne. Er der i henhold til § 34 nedsat et folkeoplysningsudvalg, skal fastsættelsen af de nærmere retningslinjer ske efter indstilling fra udvalget.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

*Gældende formulering***§ 11. ...**

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen fastsætter en tilskudsmodel ud fra lokale forhold med det formål, at kommunalbestyrelsens samlede tilskud, bortset fra supplerende og særlige tilskud ydet efter stk. 2 og 3, til folkeoplysende voksenundervisning efter dette kapitel ikke overstiger 1/3 af foreningernes samlede udgifter til aflønning m.v. af ledere og lærere i forbindelse med denne undervisning, bortset fra udgifter til aflønning af ledere og lærere m.v. til undervisning efter stk. 2 og 3. Grundlaget for beregningen af tilskudstilslaget skal fremgå af modellen.

§ 12. Kommunalbestyrelsen varetager administrationen i forbindelse med aflønning m.v. af ledere og lærere ved virksomhed for de foreninger, der ønsker det, og som ikke er tilknyttet en landsdækkende organisation, der gennem Oplysningsforbundenes Fællesråd modtager tilskud efter lov om visse spil, lotterier og væddemål.

*Lovforslaget***7. § 11, stk. 5,** affattes således:

»*Stk. 5.* Kommunalbestyrelsen fastsætter en tilskudsmodel ud fra lokale forhold. Grundlaget for beregningen af tilskuddet skal fremgå af modellen. Kommunalbestyrelsens samlede tilskud til folkeoplysende voksenundervisning efter dette kapitel må ved afregningen ikke overstige 1/3 af foreningernes samlede udgifter til aflønning m.v. af ledere og lærere og inden for fleksible tilrettelæggelsesformer udgifter til etablering af Internetadgang til undervisere på hold inden for fjernundervisning, til undervisningsmaterialer af ikke-blivende værdi, til lokaler og til annoncering, der kan henføres direkte til de hold, der gennemføres inden for fleksible tilrettelæggelsesformer. Kommunalbestyrelsens supplerende og særlige tilskud ydet efter stk. 2 og 3 samt § 8, stk. 2, og foreningernes udgifter til aflønning af ledere og lærere m.v. til undervisning efter stk. 2 og 3 samt § 8, stk. 2, er ikke omfattet af begrænsningen i 1. pkt.«

8. I § 12 indsættes efter »aflønning m.v.«: »fastsat i medfør af § 52«.

*Gældende formulering***§ 43. ...**

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kræve godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning og studiekredse efter kapitel 4 fra deltage-rens hjemstedskommune. Hjemstedskommunen er den kommune, hvor den pågældende er tilmeldt folkeregistret ved begyndelsen af undervisningen og studiekredsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling fra en anden kommune for udgifterne til undervisning og studiekredse efter kapitel 4 for personer, der er tilmeldt folkeregistret i kommunen, men som ved beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner indgår i folketallet i den anden kommune.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning og studiekredse efter kapitel 4, herunder regler om opkrævning. Undervisningsministeren fastsætter endvidere nærmere regler om mellemkommunal udligning.

Stk. 5. En forening, som modtager tilskud efter kapitel 4, bortset fra § 8, stk. 2, skal oplyse navn og adresse samt fødselsdato og år til kommunalbestyrelsen på de deltagere, der indgår i tilskuds-beregningen. En forening skal desuden for deltagere, der har hjemsted i en anden kommune, og som deltager i undervisning og studiekredse, oplyse personnummer, når deltagerne indgår i tilskuds-beregningen. Foreningen skal gøre deltagerne opmærksom på, at personnummeret vil blive videregivet til kommunalbestyrelsen, herunder folkeoplysningsudvalget.

Lovforslaget

9. I § 43, stk. 2-5, ændres »undervisning og studiekredse« til: »undervisning, studiekredse og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer«.

Til lovforslag nr. L 13. Skriftlig fremsættelse (4. oktober 2006)

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) (Fleksible tilrettelæggelsesformer)

(Lovforslag nr. L 13).

Den folkeoplysende virksomhed er i udvikling i disse år, og det globaliserede videnssamfund har bud efter en omstillingsparat og fleksibel folkeoplysning. Aftenskolen skal fortsat være en del af de lokale fællesskaber, give deltagerne kvalitetsoplevelser og skabe sammenhæng i lokalsamfundet. Der er brug for den lokale aftenskole både i forhold til globaliseringens indvirkning på det danske samfund og i forhold til det lokale demokrati og de udfordringer, som de nye og større kommuner konkret stiller, men for at kunne imødekomme de mange udfordringer er det nødvendigt at gøre folkeoplysningsloven mere fleksibel.

Folkeoplysningsloven er indrettet til en tid med lange kurser og foredragsrækker. Deltagerne får imidlertid nye forbrugsmønstre og efterspørger ikke længere lange, men korte kurser, oplevelser, foredrag, fordybelse og personlig udvikling. Nye kurser får kortere levetid, og aftenskolelederne skal hele tiden produktudvikle for at fastholde deltagerne. Udviklingen i befolkningens ønsker stiller krav til andre og mere fleksible tilrettelæggelsesformer.

En arbejdsgruppe med forhenværende folketingsmedlem Else Theill Sørensen som formand og med deltagelse af Oplysningsforbundenes Fællesråd, Dansk Folkeoplysnings Samråd og Kommunernes Landsforening fik derfor til opgave at belyse mulighederne for mere fleksible

tilrettelæggelsesformer i folkeoplysningslovens folkeoplysende voksenundervisning.

Lovforslaget bygger på arbejdsgruppens anbefalinger.

Med lovforslaget foreslås, at den enkelte aftenskole, der i dag skal afsætte 10 pct. af sit kommunale tilskudstilsagn til debatskabende aktiviteter, af den resterende del af tilskudstilsagnet kan afsætte op til 40 pct. til aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn.

Formålet med fleksible tilrettelæggelsesformer er at styrke udviklingen af et aktivt medborgerskab inden for væsentlige samfundsrelaterede områder og temaer som eksempelvis integration af etniske minoriteter, livsstilssygdomme, folkesundhed, forbrugeroplysning og borgerinddragelse. Flexible tilrettelæggelsesformer kan blandt andet være åbne studiecirkler, åbne studieværksteder, workshops, fjernundervisning.

Den enkelte aftenskole beslutter selv, om den vil anvende midler af tilskudstilsagnet og i givet fald, om den vil anvende hele rammen eller en mindre del. Den aftenskole, der fravælger muligheden for aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer, kan derfor fortsætte sin aftenskolevirksomhed som hidtil.

De overordnede retningslinjer vil blive fastsat af undervisningsministeren i en bekendtgørelse, men kommunalbestyrelsen får inden for de i loven og bekendtgørelsen fastsatte rammer mulighed for at fastsætte generelle lokale retningslinjer.

Forslaget indeholder tillige en bestemmelse, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte, at mindre uforbrugte tilskud af puljen til debatskabende aktiviteter overføres til næste års tilsvarende pulje. Forslaget vil især give små aften-

skoler langt bedre muligheder for at anvende puljen efter intentionerne.

Ændringerne foreslås at træde i kraft den 1. januar 2007.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.